

MEMORIAL

General Marii Wittek

Bd. II/2003

AK

Białystok

syna:
ak Wojciechowski

Poznań

foto "oryg."

++

WOJCIECHOWSKA Bronisława
zd. Pałajska
ps. Ciotka

3415/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

3415 / WSK

Wojciechowski Bronisław
„listy”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ k. 2, s. 3.

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ k. 2, s. 3

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ k. 4, s. 7.

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 1, s. 4-5

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓ k. 2, s. 2.

Korespondencja między M. Wojciechowskim (synem)
a Fundacją

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 2

VI. Fotografie ✓

Relacja własna:

III Relacje na temat rebotora

Br. Huke Białystok 23. II. 82 Białystok mps (ksero) k 1 > 1-2

- list M. Wojciechowskiego zawierający sprostowanie dat arszowania i powrotu do Polski oraz podający datę śmierci B. Wojciechowskiej, Poznań 2010, mps (ksero), k. 1, s. 3

Czesław Hakke "Filip"
Pałkowa 3a m 37
15-143 Białystok

Białystok 23.II. 92r

Członek i żołnierz TOW i AK od września 1941r do września 1945 roku
na terenie Obwodu AK Białystok-Miasto

Dow.osob.Nr ME 7978669

KPMO w Jeleniej Górze 17.II.1968r.

Bronisławę Wojciechowską // Karola
19 stycznia 1899 r. Białymstoku i Wiktorii

od marca 1942 r do października 1944 roku jako żołnierz
Armii Krajowej pełnił odpowiedzialną funkcję punktu łączności
Sztabu Obwodu AK Białystok Miasto. Będąc członkiem sztabu tego Obwodu,
a od kwietnia 1944r komendantem Obwodu AK Białystok Miasto byłem
w częstych kontaktach z Bronisławą Wojciechowską w różnych sprawach
konspiracyjnych, aż do czasu jej aresztowania przez NKWD w dniu 16.X.
1944r.

"Ciotka"

Kierownik punktu kontaktowego

W jej mieszkaniu przy ul.Sosnowej 118, a potem przy
tejże ulicy pod Nr 83 - od marca 1942 roku odbywały się odprawy Sztabu
Obwodu AK Białystok-Miasto.Kwaterowali też czasowo K-dci Obwodu "Bron"
Przemysław Hławaty i "Filip" Cz. Hakke. Miał tu również kontakt do Obwodu
Inspektor V AK "Zadora" Marian Walter. Z tej kwatery korzystała również
łączniczka "Zosia" - z Uderzeniowych Batalionów Kadrowych Wileńszczyzny.
(Zofia Robylańska, autorka "Ze wspomnień sanitariuszki", która tam mile
wspomina ten punkt łączności konspiracyjnej.

Były tu też często powielane
wydawnictwa konspiracyjne.Przygotowywano paczki dla jeńców w obozach nieo-
mieckich. Tu ukrywał się spalony "Bron", a od połowy września do 16.X.1944r.
"Filip" kdt. Obwodu, który uciekł z aresztu NKWD przy ul. Ogrodowej w Biał-
ymstoku. Gdy 15.X.1944r przyszło do jej domu NKWD wposzukiwaniu mnie,
to ona nie zdradziła mojej kryjówki w jej domu. Wywieziona przez NKWD
na zesłanie do Ostaszkowa wróciła do Polski w październiku 1945 roku.
Wraz z nią były też wywiezione jej córki. Do najmłodszej w czasie re-
wizji NKWD szepnęła: "Wiesiu, pamiętaj, że jesteś Polką".

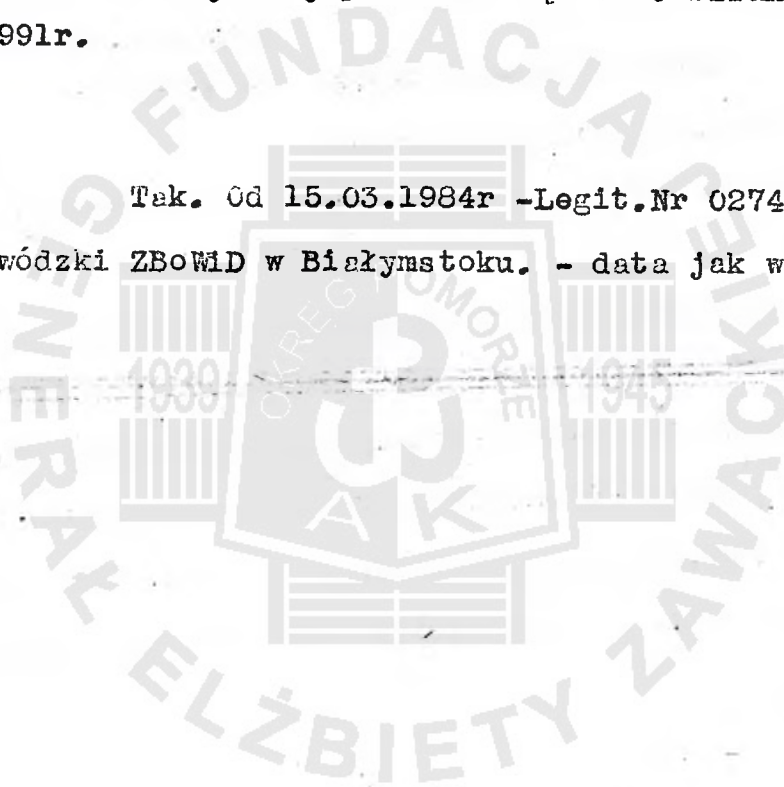
2/1/2
Bronisława Wojciechowska została aresztowana 16.X.1944r ze swego domu przy ul.Sosnowej 83 w Białymstoku i wywieziona przez NKWD do Ostaszkowa. Wróciła w październiku 1945 roku.

Powód aresztowania: NKWD miało donosy, że komendant Obwodu AK Białystok Miasto przebywa u niej. I tak faktycznie było, tylko, że ja miałem przemyślnie zrobioną skrytkę za piecem, za podwójną ścianą, do której nawet w czasie rewizji stukano.

Tak. Św.Zw. Żołnierzy AK

Nr.legit.AK 027165 Wydanej przez Zarząd Okr. SZŻAK w Białymstoku w dniu 25.07.1991r.

Tak. Od 15.03.1984r -Legit.Nr 0274803 wydana przez Zarząd Wojewódzki ZBoWiD w Białymstoku. - data jak wyżej.

I/1/3

Mieczysław Wojciechowski
Ul.

Poznań, dnia 22-02-2010 r

60-147 Poznań

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Kobiet
w Toruniu"

Wpłynęło dnia: 26.02.2010

L. dz.: 177/WsM-412/10

Załączniki:

Referat:

**Fundacja Archiwum
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Kobiet**
ul. Podmurna 93
87-100 Toruń

W załączeniu przesyłam zebrane dokumenty oraz zdjęcia mojej rodziny, która w czasie okupacji niemieckiej była w konspiracji AK.

Po tzw „wyzwoleniu” (lipiec 1944) moja mama, ciotka i trzy moje siostry zostały aresztowane przez NKWD i wywiezione do obozu w Ostaszkuwie.

Wg niektórych opracowań książkowych są podane różne daty ich aresztowań oraz powrotu do kraju.

Po konsultacji z moją siostrą Wiesławą poniżej przekazuję sprostowanie.

Bronisława Wojciechowska pseud. „Ciotka” rocznik 1899
aresztowana 9.XI.44 – powrót do kraju 27.I.1946 ✓

Eugenia Foryś pseud. „Ita” rocznik 1914
aresztowana 15.X.44 – po wielokrotnym przesłuchaniu jako najbardziej winna skierowana do „odsiadki”, z Ostaszkuwa przewieziona na północ ZSSR – powrót do kraju 10 IX.1948

Jadwiga Wojciechowska pseud. „Jawa” rocznik 1922
aresztowana 15.X.44 – powrót 27.I.1946

Wanda Wojciechowska pseud. „Jarzębina” rocznik 1927
aresztowana 15.X.44 – powrót do kraju 27.I.1946

Wiesława Wojciechowska pseud. „Ptaszyna” rocz. 1929
aresztowana 15.X.44 – powrót 27.I.1946

Na przestrzeni ostatnich lat zmarły:

Bronisława Wojciechowska z domu Pałajska „Ciotka” - 3.06.1983 w Nowej Soli ✓

Eugenia Foryś z domu Pałajska „Ita” – 10.06.1989 Hryniewicze k/ Białegostoku

Wanda Kondracka z domu Wojciechowska „Jarzębina” – 28.12.2009 w Białymstoku

Pozostaję z akowskim pozdrowieniem
Mieczysław Wojciechowski

M. Wojciechowski

I/2 Dokumenty odt. osoby rekruta:

1. Zeznanie świadka Mieczysława Kondraciaka
mps (krew) k 1 s 1
2. Oświadczenie świadka Cz. Mahe, Bielsztok 21.VI-1993 r
mps (krew) k 2 s 2-3

2/2/1

Zeznanie świadka

Oświadczam, że znana mi osobiście Bronisława Wojciechowska, córka Karola i Wiktorii, urodzona 19.I.1899 r. w Białymstoku jest mi znana osobiście jako żłonek Armii Krajowej w Obwodzie AK Białystok Miasto, do 1942r do aresztowania 17.X.1944r.

W jej mieszkaniu przy ulicy Sosnowej Nr 118,

a po spaleniu domu przy tej samej ulicy pod Nr 83

odbywały się odprawy sztabu Obwodu AK Białystok Miasto, którego kolejnymi komendantami byli "Boruta" kpt Przemysław mjr Michał Dużejma, "Bron" ~~Mieczysław~~ Hławaty, "Paprzyca" kpt Józef Niwiński, "Filip" mjr Czesław Hakke, a także mjr "Zadora" Marian Walter Inspektor i inni. Z tego punktu korzystała również łączniczka "Zosia" - Zofia Kobyłańska z Uderzeniowych Batalionów Kadrowych, Wspomina ona o tym w swej książce p.t. "Ze wspomnień" sanitariuszki.

Na punkcie ^{Có Hł:} "Matki" często powielano prasę podziemną. Przygotowywano paczki dla jeńców polskich w obozach niemieckich. Tu też ukrywał się "Bron" M. Hławaty, a następnie od początku września do 15.X.1944r "Filip" po ucieczce z aresztu NKWD przy ul. Ogrodowej 2.

^{Có Hł:} "Matka nie wydała dobrze ukrytego w schowku Filipa i została wywieziona przez NKWD do Ostaszkowa. Znałem dobrze jej pracę, gdyż miałem kontakty z jej synem Mieczysławem ps Krzemień", bo obaj działaliśmy w Keđywie".
Miałem pseudo "Bystry".

Miecz. Kondraker

12/2

Czesław Hake "Filip" Białystok . . dnia 21. czerwca 1993r.
zam.: Pułkowa 3a m 37
15-143 Białystok

imię, nazwisko, pseudonim i adres
składającego oświadczenie
(dla mężatek nazwisko panieńskie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, uczestnik (czka) — (wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę obozu, więzienia itp. — od — do)

Prezesb Okręgu Tajnej Organizacji Wojskowej w Białymstoku od sierpnia
. . 1942 r. do lipca 1943 r. . I od lipca 1943r. końca wojny czł. Zarz. Obw. AK
w Białymstoku
świadomy odpowiedzialności za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący (a) się
dowodem osobistym (innym dokumentem), seria i numer . DB 9216109
wystawnionym dnia przez . dnia 26. VI. 1992r. przez Prezydenta miasta Białegostoku
oświadczam, że Ob. Bronisławą Wojciechowska syn (córka) Karola .
urodz. dnia 19 stycznia 1899r. w Białymstoku

jest mi znany (a) osobiście jako uczestnik (czka) — wymienić formację, ugrupowanie, jednostkę, nazwę
obozu, więzienia itp. oraz okoliczności, z jakimi świadek zetknął się z otrzymującym (ca) oświadczenie

i czasokres od — do) Jako członek zarządu Obwodu AK Białystok Miasto brałem
udział w zebraniach konspiracyjnych tego zarządu w mieszkaniu "Ciotki",
ob. Bronisławy Wojciechowskiej przy ulicy Sosnowej Nr 118, a po spaleniu
domu, przy ul. Sosnowej Nr 83 w Białymstoku. W okresie od lipca 1943r . .
do października 1944r. . W czasie od marca 1942 roku w jej mieszkaniu . .
miałem kontakty konspiracyjne do kwietnia 1944r^z komendantami Obwodu AK

Białystok-Miasto. . Po aresztowaniu "Paprzycy" Józefa Niwińskiego Komen-
danta Obwodu AK Białystok-Miasto, gdy objąłem jego funkcję, to u Ciotki
nadal miałem swój punkt łączności z "Mścisławem" Wł. Liniarskim płk. Kmdt.
Okręgu AK Białystok.

Wyżej wymieniony (a) posiadał (a) pseudonimy (y) . "Ciotka"

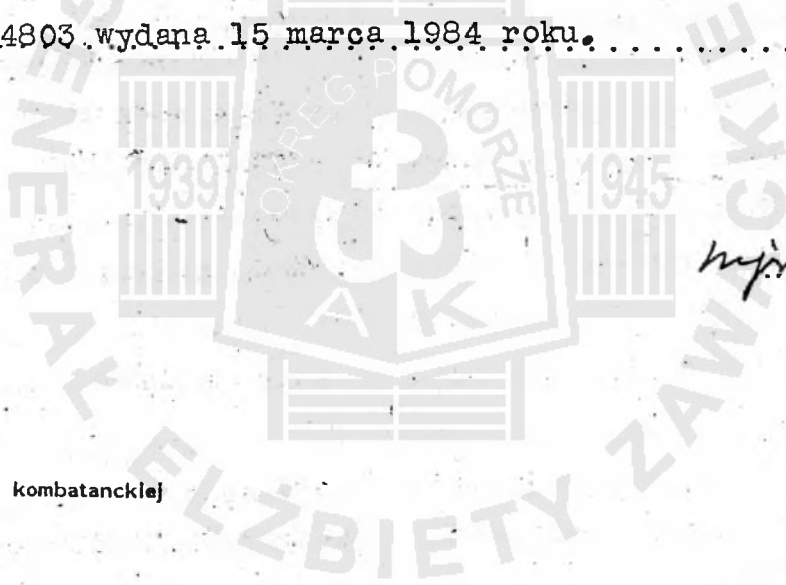
stopień wojskowy . . . bez stopnia . . . pełnił funkcję Kierownik punktu kontaktowego;
oraz brał udział w następującej działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich (wymienić jej rodzaje,

miejscowości, czasookresy itp.) W jej mieszkaniu od marca 1942 roku mieli punkt kon-
taktowy i odbywali odprawy komendanci Obwodu AK Białystok-Miasto, mjr Michał
.
Dziejma "Boruta", kpt Przemysław Hławaty "Bron"; kpt Józef Niwiński;
"Paprzyca" i ostatni mjr Czesław Hake, "Filip". Bywał tu też "Zadora" Inspek-
tor V; Marian Walter mjr i inni. U niej zatrzymywała się łączniczka "Zosia",
. . . z UBK Wileńszczyzny, Zofia Kobylańska. Tu również, w mieszkaniu "Ciotki"
często powielano prasę podziemną. Przygotowywano też paczki wysyłane do
. . . obozu jeńców polskich. W jej domu, którego była właścicielką, ukrywał się
po spaleniu "Bron" kdt Obwodu AK B-sto-Miasto. Tu również znalazł schro-
nienie "Filip", kdt Obw. AK B-stk Miasto, który uciekł z aresztu NKWD
i od połowy września 1944r. do 16.X.1944r u "Ciotki" znalazł schronienie,
opieczętowaną i łączność konspiracyjną. 15.X.1944r o godz. 5 rano przybyło NKWD
. . . w poszukiwaniu "Filipa", który na piętrze w pokoju miał bardzo dobrą
skrytkę. Szczegółowa rewizja nie odkryła mnie ("Filipa") Aresztowano jej
trzy córki; Jadwigę, Wandę i 12 letnią Wiesię. Postawiono warunek ich zwol-
nienia: wydanie Filipa". Ona tego nie uczyniła.

Wyżej wymieniony był represjonowany (a): wymienić jej rodzaje, miejscowości, czasookres, organ represjonujące (nazwę), z jakich powodów itp. "Głotka" aresztowana 16 października 1944r. z własnego domu, gdzie ukrywała Kwat. AK Białystok Miasto"Fil". Została wywieziona na Syberię do Ostaszkowa. W czasie, gdy zabierano jej córki ona do najmłodszej Włesi szepnęła " Pamiętaj, że jesteś Polką". To był najwyższy wyraz jej patriotyzmu. Powróciła z zesłania w październiku 1945 r. gdyż NKWD nie stwierdził jej winy.

Jeśli świadek jest członkiem organizacji kombatanckiej powinien podać jej nazwę, wpisać numer legitymacji członkowskiej, datę jej wydania, przez kogo . Jestem członkiem Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Legit. Nr, 027165, wydana 25 lipca 1991r. przez Zarząd Okręgu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Białymstoku.

Czy świadek posiada uprawnienia kombatanckie; podać kiedy i przez kogo przyznane, nr legitymacji (zaświadczenia), datę wydania . Mam uprawnienia przyznane przez Związek Bojowników o Wolność i Demokrację Zarząd Wojewódzki w Białymstoku, legitymacja Nr. 0274803 wydana 15 marca 1984 roku.

mjr. Jerzy Hake
własnoręczny podpis

Opinia organizacji kombatanckiej

.....
potwierdzam wiarygodność
podpisu świadka

.....
miejscowość, data

.....
pieczęć organizacji kombatanckiej
imię i nazwisko, funkcja

I 13 - Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora.

1. Relacje Aristokrata B Wajciechowski - br. Młoda Białystok 23.II.02
wps - bez podpisu k 1 → 1
2. Relacje Aristokrata B Wajciechowski - Miejsce Towarzystwa Konduktu
Białystok 23.II.02 wps - bez podpisu k 2 → 2-3
3. Kwestionariusz upamiętnienia komunistycznych wps bez daty
i podpisu k 3, → 4-5
4. Wypis z kwestionariusza wps k 4 → 6-7.

I 13 w l a n l I 13/1
23 lutego

2

Czesław Hakke

"Filip" major

15-143 Białystok, Pułkowa 3a m.37

Bronisława Wojciechowska "Ciotka" /// Karola i Wiktorii
a 19 stycznia 899r; Białymstoku
a w Armii Krajowej
marzec 1942 do X.1944r. "Ciotka"

Wstąpiła do AK w marcu 1942. Zaprzysiężona przez "Borutę"

Michała Dziejną. W jej mieszkaniu przy ul. Sosnowej Nr 118, a po spaleniu domu w lipcu 1944r, przy ul. Sosnowej 83 w Białymstoku odbywały się odprawy Sztabu Obwodu AK Białystok-Miasto. W jej mieszkaniu mieli odprawy Komendanci obwodów "Boruta" Michał Dziejma, mjr; "Eron" kpt Przemysław Hlawaty, "Paprzyca" kpt Józef Niwiński i ostatni "Filip" mjr Czesław Hakke.

U niej też był punkt łączności z Okręgiem, "Mściskawem". Bywał też Inspektor V "Zadora" Marian Walter mjr. i inni. U niej zatrzymywała się łączniczka "Zosia" z UBK Wileńszczyzny. (Wspomina ona o tym punkcie w swej książce p.t. "Ze wspomnień sanitariuszki" - tu również osobiście ją poznałem, co ona zaznacza w tej książce). U "Ciotki" powielano też prasę podziemną. Przygotowywano też paczki wysyłane do obozu jeńców polskich w Niemczech. Tu po spaleniu ukrywał się "Eron" Kdt Obwodu AK Białystok-M.

Także "Filip", czyli ja po ucieczce z aresztu NKWD przy ul. Ogrodowej 2.

Kwaterowałem tu od połowy września 1944r do 16 października 1944r. 15 października na punkt Bronisławy Wojciechowskiej o godz. 5 rano przybyło NKWD w poszukiwaniu "Filipa", który miał bardzo dobrą skrytkę. "Ciotka" nie wydała mnie i została wywieziona przez NKWD do Ostaszkowa, skąd wróciła w październiku 1945r.

Mieczysław Kondracki "Bystry"
ul. Lipowa 34 m. 55
15-182 Białystok

k 2 n 2
Białystok, 23.II.

7/3/2
92r

Żołnierz Armii Krajowej w Obwodzie AK Białystok-Miasto w drużynie
KEDYW od marca 1942 r. do końca lipca 1944 roku.

WK Nr 2051008

KMMO w Białymstoku 21.08.1962r.

Bronisława Wojciechowska ps. "Ciotka" ///
19 stycznia 1899r. Białymstoku

Karola i
Wiktorii

Od marca 1942 roku do czasu aresztowania przez NKWD 16.X:
1944 roku w jej mieszkaniu przy ul. Sosnowej w Białymstoku Nr 118, a po spa-
leniu domu przy tej samej ulicy pod Nr.83 odbywały się odprawy Sztabu Obwodu
AK Białystok Miasto. Kwaterowali też czasowo "Bron" i Filip K-dci Obwodu B-M.
Utrzymywał łączność z Obwodem "Zadora" Inspektor V AK Marian Walter.

Z tego punktu korzystała również łączniczka "Zosia" z U.B.K. Wileńszczyzny.

Na punkcie "Ciotki" często powielano prasę podziemną. Przygotowywano
też paczki dla jeńców polskich przebywających w obozach niemieckich.

Tu ukrywał się spalony "Bron" Przemysław Hlawaty, a następnie od połowy
września do 16.X.1944r "Filip", którego w tym dniu poszukiwało u "Ciotki"

NKWD. "Filip" Cz. Hakke ostatni Kdzt Obwodu Białystok Miasto po ucieczce
z aresztu NKWD przy ul. Ogrodowej w Białymstoku, znalazł schronienie
właśnie u niezawodnej "Ciotki" Bronisławy Wojciechowskiej w jej mieszkaniu.
"Ciotka" nie wydała dobrze ukrytego w schowku "Filipa". NKWD wywoziło ją
do Ostaszkowa na zesłanie. Dom "Ciotki" znałem, bo z jej synem Mietkiem
ps "Krzemień" byłem w KEDYW Obwodu.

"Ciotka"

Kierownik punktu kontaktowego

Ja, jako świadek powyższych działań Bronisławy
Wojciechowskiej, ps. "Ciotka" byłem jednym z członków sekcji KEDYW ubez-
pieczających spotkania sztabu Obwodu AK Białystok-Miasto.

Niezależnie od tego pomagałem w różnych pracach konspiracyjnych,
które działy się w domu "Ciotki".

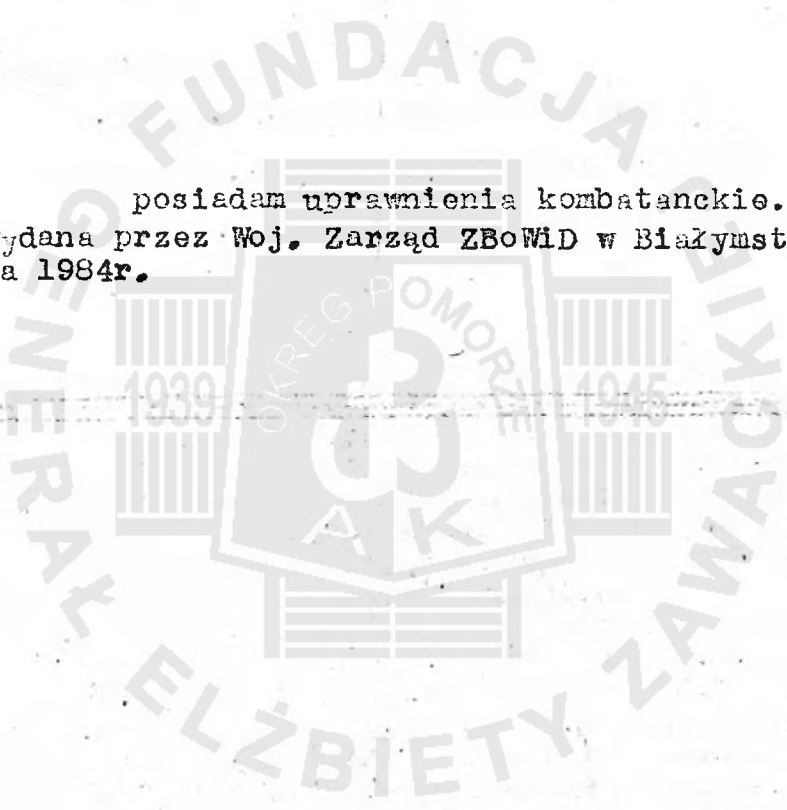
Bronisława Wojciechowska, "Ciotka"

została aresztowana przez NKWD w dniu 17 października 1944 roku.

Wzięta została ze swego domu przy ul. Sosnowej 83, gdzie ukrywał się w dobrze zrobionej skrytce "Filip" Cz.Hakke, k-dt Obwodu AK Białystok-Miasto. Wywieziono ją na zesłanie do Ostaszkowa, skąd wróciła wraz córkami w październiku 1955 roku.

Legitymacja AK Nr.018312 wydana przez Zarząd Okręgu Św. Zw.Ż.AK w Białymstoku dnia 26.03.1991r.

posiadam uprawnienia kombatanckie.
Legitymacja wydana przez Woj. Zarząd ZBoWiD w Białymstoku, Nr.13678 wydana 22 marca 1984r.

k 3-24 1/3/4

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ
Biuro do Spraw Kombatantów

KWESTIONARIUSZ

osoby ubiegającej się o przyznanie uprawnień kombatanckich
przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej

1. Nazwisko W O J C I E C H O W S K A

Imiona B R O N I S Ł A W A

- 2. Inne używane nazwiska (dla mężatek nazwisko panieńskie), imiona rodziców i nazwisko panieńskie matki
. . . z domu Pałajska córka Karola i Wiktorii
- 3. Data i miejsce urodzenia 19 stycznia 1899r. w Białymstoku
- 4. Stan cywilny mężatka
- 5. Narodowość i posiadane obywatelstwo polska, obywatelstwo polskie
- 6. Numer dowodu osobistego lub karty stałego pobytu (przez kogo i kiedy wydany)
. . . Dow. osob. Nr EM wydany przez KPŁO w Białymstoku wyd. 7.08.1957r.
- 7. Przynależność do organizacji kombatanckiej (nazwa, nr legitymacji, przez kogo i kiedy wydana)
- 8. Wykształcenie i wykonywany zawód podstawowe, gospodyni domowa
- 9. Adres stałego miejsca zamieszkania 67-100 Nowa Sól, ul. Czysta 8
- 10. Miejsce pracy, zajmowane stanowisko bez pracy - gospodyni domowa
- 11. Rodzaj emerytury lub renty, data przyznania (odcinek z miesiąca poprzedzającego złożenie kwes-
tionariusza) bez emerytury
- 12. Stopień wojskowy (kiedy i przez kogo nadany) bez stopnia
- 13. Posiadane odznaczenia (kto i kiedy nadał) nie posiada

k3 - 5

2/3/5

14. Okresy, rodzaje i opis działalności zaliczanej do uprawnień kombatanckich, wymienić formacje, ugrupowanie, jednostkę, pobyt i przyczyny uwięzienia w obozach koncentracyjnych, jenieckich, łagrach itp., z podaniem miejsca, pseudonimów, stopni, funkcji itp (od – do). * W Sztabie Obwodu AK Białystok Miasto utrzymywała punkt łączności w Białymstoku i z okolicą. W rejonie AK "Mścislawem" Kwaterowała spalonych "Brona" Przemysława Hławat i "Filipa" Cz. Hakke, komendantów Obwodu AK Białystok-Miasto. Udzielała mieszkańcom do powielania ulotek dywersyjnych antyhitlerowskich. Brała udział w przygotowaniu i wysyłce do obozu jeńców polskich w Niemczech. Aresztowana przez NKWD 17.X.1944r wywieziona do Ostaszkowa wróciła 17.X.1945r.

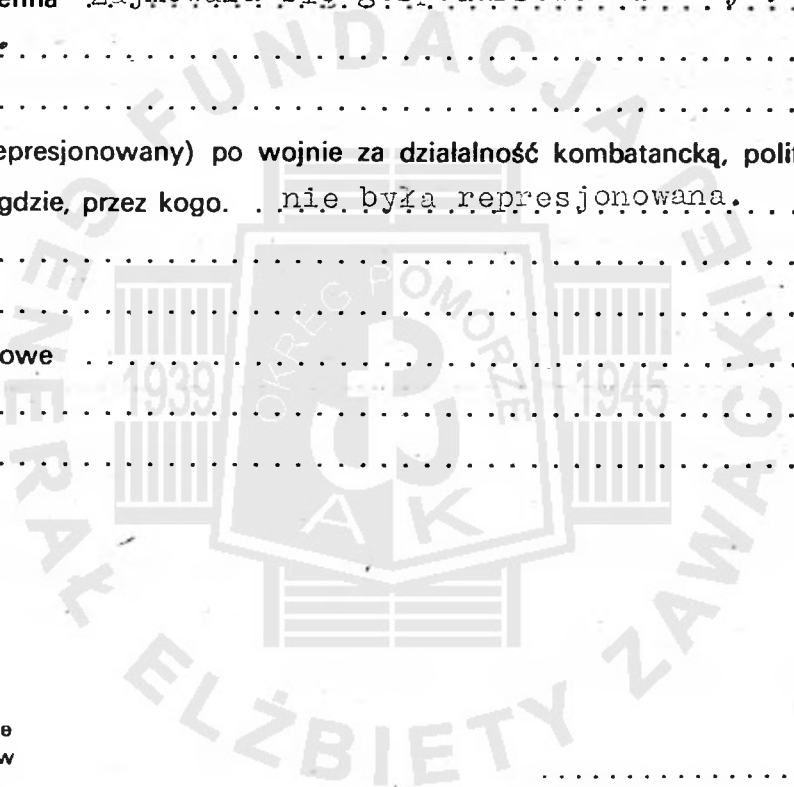
15. Czy ubiegał się o uprawnienia kombatanckie, z jakiego tytułu, gdzie, kiedy. X. 1945r.
 nie ubiegała się

16. Czy w czasie II wojny światowej zmieniał obywatelstwo (kiedy i jakie przyjął) .nie. zmieniała.

17. Działalność powojenna Zajmowała się gospodarstwem domowym. Nie pracowała poza domem.

18. Czy był karany (represjonowany) po wojnie za działalność kombatancką, polityczną lub z innych powodów) kiedy, gdzie, przez kogo. .nie. była represjonowana.

19. Informacje dodatkowe

Załączniki:

1. Życiorys
2. Dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione w punkcie 11, 14, 15, 18.
3. Dwie fotografie o wymiarach 3 x 4 cm.
4.

wiarygodność danych stwierdzam
 własnoręcznym podpisem

data

20. Opinia organizacji kombatanckiej

* W razie braku miejsca, opis działalności kombatanckiej podać na oddzielnej kartce

W O J C I E C H O W S K A

B R O N I S Ł A W A

z domu Pałajska córka Karola i Wiktorii

19. stycznia 1899r. w Białymstoku

mężatka

poliska, obywatelstwo polskie

Dow. osob Nr 026715 EM wydany przez KPMO w Białymstoku wyd. 7.08.1957r.

podstawowe, gospodyni domowa.

67-100 Nowa Sól, ul. Czysta 8

bez pracy - gospodyni domowa

bez emerytury

bez stopnia

nie posiada

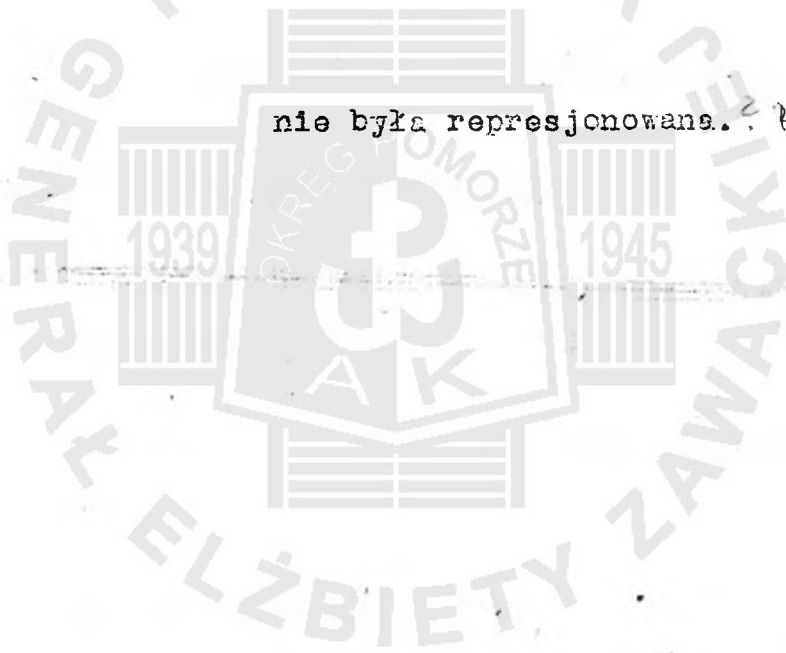
W Sztabie Obwodu AK
Białystok Miasto utrzymywała punkt łączności w Białymstoku i z ok-
reżem AK. "Mściskawem" Kwaterowała spalonych "Brona" Przemysława Hlawaty
i "Filipa" Cz. Hakke, komendantów Obwodu AK Białystok-Miasto. Udzielała
mieszkania do powielania ulotek dywersyjnych antyhitlerowskich.
Brała udział w przygotowaniu i wysyłce do obozu jeńców polskich w Niem-
Aresztowana przez NKWD 17.X.1944r wywieziona do Ostaszkowa wrocławia czech.
X.1945r.

nie ubiegała się

nie zmieniała

Zajmowała się gospodarstwem domowym. Nie pracowała
poza domem.

nie była represjonowana. 2. batal

II Materiały uzupełniające relację

- Kutak J., Białostocyzna 1944-1945 w dokumentach podziemia i oficjalnych władz. Seria - Dokumenty do dziejów PRL, z. 10, W-wa 1998, kswo, k. 1, s. 1

Białostocyzna 1944-1945. Dokument nr 58. Pismo Wiktora Abakumowa i Kawrientija Czanawy do Berlina o aresztowaniach żołnierzy AK i innych organizacji konspiracyjnych oraz o repatriacji ludności białostockiej (13 listopada 1944 r. [?]). Nie wcześniej niż 13 listopada 1944 r. Scisle tak me.

Meldujemy, że 12 listopada br. został wysłany do obozu NKWD w Ostaszkowie drugi transport No. 84180 z aresztowanymi w liczbie 1014 ludzi - aktywnych członków Armii Krajowej i innych polskich organizacji podziemnych. Liczba ludzi aresztowanych i wywiezionych w czasie tej operacji wynosi 2.044 ludzi. Wśród aresztowanych i wywiezionych 13 listopada br. znajdują się aktywni członkowie Armii Krajowej: (...) - właścicielka konspiracyjnego mieszkania inspektora białostockiego Inspektoratu "Filipa" 480 WOJCIECHOWSKA i jej trzy córki - Izabela "Filipa" 481 (...).
s. 184.

Białostocyzna 1944-1945. Przypis: "481. Mieszkanie pp. Wojciecho-
wskich przy ul. Sosnowej 83 w Białymstoku od dawna służyło za bezpieczne miejsce ukrycia dla szukających schronienia. Suspek-
tor "Filip" wielokrotnie ukrywał się u nich. Wszystkie panie były w AK: Bronisława Wojciechowska (z d. Potajska - matka) ps. "Cyotka", Jadwiga ps. "Jasza" (córka), Zofia mjr. Michała Dziejmy ps. "Boruta" (zastępca inspektora białostocko-sokalskiego, aresztowany 1 grudnia 1944 r. - zob. przypis 253), Hanka ps. "Jarebina" (córka) i Nikstawa ps. "Paszyna" (córka). Wywiezione zostały do obozu NKWD w Ostaszkowie transportem z 8 listopada 1944 r. Mieszkaniec "Kremienin" (syn) był w konspiracji od 1941 r. mianowany do stopnia ppor. cz. w. żołnierz egzekutywny miejskiego wywiadu - brał udział w wykonywaniu wyroków na niemieckich i sowieckich agentach, w 1945 r. mianowany szefem Samoobrony w komendzie Obwodowej AKO Białystok - miasto, we wrześniu 1945 r. wyjechał na ziemie Odzyskane i awansował się w kwietniu 1945 r. mieszkańca w Poznaniu. (...).
s. 184.

Książek. (...) Według doniesień wywiadu AK w pierwszej dekadzie listopada Sowieci przystąpili do rozładowywania więźniów. 7 i 8 listopada wywieziono na wschód dwa transporty, z których każdy liczył po dwadzieścia pięć wagonów aresztowanych żołnierzy AK z "Waksdójezów". W transportie z 8 listopada było 1030 ludzi. Trzeci transport więźniów odjechał z Dworca Południowego 13 listopada. Liczył on dokładnie 1014 ludzi i skierowany został (tak jak dwa poprzednie) do łagru w Ostaszkowie. Pierwszy dotarł do celu 19 listopada, drugi - 21 listopada, a trzeci - 8 grudnia 83.
Spośród żołnierzy AK znajdowali się w tym transporcie m. in. (...) Ładzi-
czka "Filipa" - Wojciechowska wraz z trzema córkami (...).
s. 46.

W Korespondencje

- List M. Wojciechowskiego do Fundacji, Poznań 2010, rmps, rleps. (wyg.)
k.1, s.1
- List Fundacji do M. Wojciechowskiego, Toruń 2010, rleps (ksero), k.1, s.1

Mieczysław Wojciechowski
Ul. ...

Poznań, dnia 22-02-2010 r

60-147 Poznań
FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
w Toruniu

Wpłynęło dnia: 26.02.2010
L. dz.: 177/284-412/10

Załączniki:
Eufrent:

**Fundacja Archiwum
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Kobiet**
ul. Podmurna 93
87-100 Toruń

W załączeniu przesyłam zebrane dokumenty oraz zdjęcia mojej rodziny, która w czasie okupacji niemieckiej była w konspiracji AK.

Po tzw. „wyzwoleniu” (lipiec 1944) moja mama, ciotka i trzy moje siostry zostały aresztowane przez NKWD i wywiezione do obozu w Ostaszkowie.

Wg niektórych opracowań książkowych są podane różne daty ich aresztowań oraz powrotu do kraju.

Po konsultacji z moją siostrą Wiesławą poniżej przekazuję sprostowanie.

Bronisława Wojciechowska pseud. „Ciotka” rocznik 1899
aresztowana 9.XI.44 – powrót do kraju 27.I.1946

Eugenia Foryś pseud. „Ita” rocznik 1914
aresztowana 15.X.44 – po wielokrotnym przesłuchaniu jako najbardziej winna skierowana do „odsiadki”, z Ostaszkowa przewieziona na północ ZSSR – powrót do kraju 10.IX.1948

Jadwiga Wojciechowska pseud. „Jawa” rocznik 1922
aresztowana 15.X.44 – powrót 27.I.1946

Wanda Wojciechowska pseud. „Jarzębina” rocznik 1927
aresztowana 15.X.44 – powrót do kraju 27.I.1946

Wiesława Wojciechowska pseud. „Ptaszyna” rocz. 1929
aresztowana 15.X.44 – powrót 27.I.1946

Na przestrzeni ostatnich lat zmarły:

Bronisława Wojciechowska z domu Palajska „Ciotka” - 3.06.1983 w Nowej Soli

Eugenia Foryś z domu Palajska „Ita” – 10.06.1989 Hryniewicze k/ Białegostoku

Wanda Kondracka z domu Wojciechowska „Jarzębina” – 28.12.2009 w Białymstoku

Pozostają z akowskim pozdrowieniem
Mieczysław Wojciechowski

Mieczysław Wojciechowski

10/2

FUNDACJA
GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
ARCHIWUM I MUZEUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
ORAZ WOJSKOWEJ SŁUŻBY PÓLEK

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. PODMURNA 93 • TEL. 0048 56 65 22 186
www.um.torun.pl/AK, www.zawacka.pl, fapak@wp.pl

KONTO: 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244 • KRS 00000 41692

L. olz. 203 / WSK-412/10

Toruń 4.03.2010r.

Szanowny Panie!

Bardzo serdecznie dziękuję w imieniu Fundacji Generali Elżbiety Zawackiej za przysłane nam materiały dotyczące działalności Pana rodziny w czasie okupacji niemieckiej. Wszystkie tak ważne dokumenty zostaną przez nas opracowane i włączone do tezek osobowych, które już posiadamy. Dziękujemy też za aktualne dane dotyczące dat śmiertelności, aresztowań i powrotu do kraju, a także za zdjęcia, które są szczególnie dla nas cenne, ze względu na organizowane przez nas wystawy.

Spośród kobiet, o których materiały otrzymaliśmy od Pana, tylko jedna: p. Jadwiga Dziejma z d. Wojciechowska nie ma jeszcze założonej teki. O pozostałych, materiały o ich działalności w czasie II wojny światowej są opracowane i zgromadzone w naszym archiwum w następujących tezkach osobowych: Bronisława Wojciechowska - teka nr 3415/WSK, Eugenia Forys - teka nr 3299/WSK, Wanda Wojciechowska - nr 2973/WSK, Wiesława Wojciechowska - teka nr 3416/WSK.

Jeszcze raz dziękuję za pomoc w naszej pracy
i serdecznie pozdrawiam

Anna Mikulska
dokumentalistka Fundacji

J. 3415 | WSK

^{AK}
Białystok

⁺⁺
WOJCIECHOWSKA Bronisława
z d. Pałajska
ps. „Ciotka”

Wypisy ze źródeł -
V Nazwiskowe karty informacyjne, k. 2

T 3415/WSK

AK V-1

Białystok

Wojciechowska Bronistawa

"Livia"

ur. 1899

Kierownik Biura

aresztowana XI. 1944 na ul.

Sosnowej 83

inf.: lista żołnierzy AK aresztowanych
przez NKWD 1944-45 Ep. 107, Teresa Bestawa
Habe

Bolm VIII 104

I)W

WOJCIECHOWSKA Bronisława ps. "Ciotka"

V-2
XK Okr.
Białystok

Łączniczka AK Okręgu Białystok

aresztowana w XI)1944 wraz z trzema
córkami

zob. Teczka Specjalna J.W. Stalina
wyd. Rytm 1998 str.197

M.krz.

T. 3415 / WSK

AK
Białystok

WOJCIECHOWSKA Bronisława
ps. „Wotwa”, „Janeczka” z d. PAKAŃSKA

VI. Fotografie.

1. z córką Wandą, Lato 1950 r., oryg.,
(8,7 x 6), szd. 1

v / 1

Bronisława Wojciechowska pseud. "Ciotka"
z córką Wandą, pseud. "Janina" - lata 1950.

WOJCIECHOWSKA Bronisława

